

Raamatulliset metaforat ja symbolit

Tämä asiakirja on aivoriihi tai taulukko Raamatun käsitteistä, symboleista ja mahdollisista typologisista yhteyksistä (esim. Vanhan testamentin varjot, jotka viittaavat Uuden testamentin täyttymyksiin, kuten Jeesus, kirkko tai hengelliset todellisuudet). Tämä on kattava luettelo. Asiakirjassa luetellaan kohtia, kuten "Leipä", "Manna", "Karitsa" ja "Temppeli", jotka ovat klassisia Raamatun metaforia tai symboleja. Tämä on koottu luotettavista Raamatun symboliikkaa käsittelevistä lähteistä selittämään kunkin ensisijaista metaforista merkitystä, sen "yhteyksiä" (yhteyksiä muihin Raamatun symboleihin tai käsitteisiin, usein typologisia) ja keskeisiä Raamatun viittauksia.

Tämä ei ole tyhjentävä luettelo kaikista raamatullisista metaforista (sillä Raamatussa on tuhansia metaforia, jotka on ryhmitelty temaattisesti selkeyden vuoksi ja joihin on lisätty läheisesti toisiinsa liittyviä symboleja täydellisyyden vuoksi (esim. "kyyhkynen" lisätty Pyhän Hengen alle). Olen priorisoinut typologisia yhteyksiä, kuten miten Vanhan testamentin elementit ennakoivat Kristusta tai hengellisiä totuuksia).

Temppelin ja pappeuden vertauskuvat

Nämä symboloivat usein Jumalan läsnäoloa, uhria ja pääsyä pyhyyteen.

Metafora/symboli	Edustaa	Raamatun sisällä olevia linkkejä	Raamatun viitteet
Temppeli	Jumalan asuinpaikka ihmisten keskuudessa; Uudessa testamentissa uskovien ruumis tai Kristuksen ruumis	Yhteydet kirkkoon (uutena temppelinä), taloon (hengellinen perhe), pyhimpään (sisäisiin pääsy Jumalan luo), Kristuksen ruumiiseen (yhteisöuskovat)	1. Kun. 6 (Salomonin temppeli); Joh. 2:19–21 (Jeesus temppelinä); 1. Kor. 3:16–17 (uskovat temppelinä); Ef. 2:19–22 (Jumalan huonekunta)
Pyhimpien pyhin	Sisin pyhäkkö; pääsy Jumalan läsnäoloon uhrin kautta	Yhteydet Jeesuksen vereen (sovitus, joka mahdollistaa sisäänpääsyn), ylimmäiseen pappiin (välittäjä), suitsukkeeseen (nousevat rukoukset)	2. Moos. 26:33–34; Heprealaiskirje 9:1–12 (Kristuksen saapuminen taivaalliseen pyhäkköön); Heprealaiskirje 10:19–22 (luottamus päästä sinne Jeesuksen veren kautta)
Ylimmäinen pappi	Välimies Jumalan ja ihmisten välillä; Jeesus korkeimman oikeuden ylipappina	Linkit pappiin (yleinen rooli), Jeesukseen (täyttymys), suitsukkeeseen (rukousten esittäminen), polttavaan menoraan (valo palveluksessa)	2. Moos. 28 (Aaronin rooli); Heprealaiskirje 4:14–16 (Jeesus myötätuntoisena ylimmäisenä pappina); Heprealaiskirje 7:24–25 (iankaikkinen pappeus)
Pappi	Palvelija Jumalan huoneessa; Uuden testamentin uskovat pappeina	Yhteydet ylipappiin (päällikkö), näkyleipään (uhri), suitsukkeeseen (rukoukset), öljyyn (voitelu)	2. Moos. 19:6 (pappisvaltakunta); 1. Piet. 2:9 (kuninkaallinen papisto); Ilmestyskirja 1:6 (teki meistä pappeja)

Metafora/symboli	Edustaa	Raamatun sisällä olevia linkkejä	Raamatun viitteet
Suitsuke	Pyhien rukoukset nousevat Jumalan luo	Linkit rukoukseen (suora yhteys), Pyhään Henkeen (voimaa antava rukous), Palavaan menoraan (jumalanpalvelukseen liittyvä valo)	2. Moos. 30:7–8; Psalmi 141:2 (rukoukset suitsukkeena); Ilmestyskirja 5:8 (kultaiset suitsukemaljat rukouksina)
Palava menora	Jumalan läsnäolon ja johdatuksen valo; jatkuva valaistus	Yhteydet valoon (jumalallinen totuus), öljyyn (polttoaine Pyhänä Henkenä), temppeliesineisiin (palvontaa symboloiviin kalusteisiin)	2. Moos. 25:31–40 (suunnittelu); Sakarja 4:2–6 (ei voimalla, vaan Hengellä); Ilmestyskirja 4:5 (seitsemän lampun Jumalan henkinä)
Näkyleipä (leipäuhri)	Jumalan läsnäolon ylläpitäminen; yhteys Hänen kanssaan	Yhteydet leipään (Sana/Elämä), mannaan (ruokaan), Jeesuksen ruumiiseen/lihaan (murrettu meidän puolestamme)	2. Moos. 25:30; 3. Moos. 24:5–9; Joh. 6:51 (Jeesus elävänä leipinä)
Juomatarjoilu	Vuodatettu elämä tai uhrautuminen; ilo palvelemisesta	Yhteydet viiniin/viiniköynnöksen hedelmään (veri/liitto), maljaan (kärsimys/tuomio), Jeesuksen vereen	1. Moos. 35:14; Filippiäiskirje 2:17 (Paavalin elämä juomauhrina); 2. Timoteuskirje 4:6
Karitsan uhriliha	Uhri synnin puolesta; viaton sijainen	Linkit Karitsaan (Jeesukseen), Jeesuksen ruumiiseen/lihaan (syöty ehtoollisessa), Kristuksen ruumiiseen	3. Moos. 1:10–13; Joh. 1:29 (Jumalan Karitsa); 1. Korinttilaisille 5:7 (Kristus, meidän pääsiäislampaamme)
Öljy	Pyhän Hengen voitelu ja voimaannuttaminen	Linkit Pyhään Henkeen (läsnäolo), Palavaan Menoraan (polttoaine), Pappiin (voitelu)	2. Moos. 30:22–33; Sakarja 4:6 (ei voimalla, vaan Hengellä); Apostolien teot 10:38 (Jeesus voideltiin Pyhällä Hengellä)
Kuppi	Määrätty kärsimys, tuomio tai siunaus	Yhteydet viiniin (veri), juomauhuriin (vuodatettuun), Jeesuksen vereen (uusi liitto)	Psalmi 23:5 (malja tulvii); Matteus 26:39 (kärsimyksen malja); 1. Korinttilaisille 11:25 (uuden liiton malja)
Temppeliesineet (yleiset)	Palvonnan elementit, jotka ennakoivat Kristusta	Linkit kaikkiin yllä oleviin (esim. menora, suitsuke, näkyleipä); edustavat pääsyä, valoa, rukousta, uhria	2. Moos. 25–31 (tabernaakkelin kalusteet); Heprealaiskirje 9:1–10 (taivaallisten maalliset kopiot)

Uhrauksen ja lunastuksen metaforat

Nämä korostavat sovitusta, syntiä ja pelastusta.

Metafora/symboli	Edustaa	Raamatun sisällä olevia linkkejä	Raamatun viitteet
Karitsa	Viaton uhri syntien puolesta; Jeesus Kristus	Yhteydet Karitsan vereen (suojelu/sovitus), Jeesukseen (täyttymys), ristillä tehtyihin synteihin (rangaistusten kantaminen)	2. Moos. 12:3–13 (pääsiäislammasta); Jesaja 53:7 (johdatetaan kuin teuraaksi menevä karitsa); Johannes 1:29; Ilmestyskirja 5:6

Metafora/symboli	Edustaa	Raamatun sisällä olevia linkkejä	Raamatun viitteet
Karitsan veri	Sovitus ja suoja tuomiolta	Linkit Jeesuksen vereen (lopullinen sovitust), oveen (merkitty pääsiäistä varten), kiroukseen (poistettu)	2. Moos. 12:7–13; Heprealaiskirje 9:22 (veri anteeksiantamiseksi); 1. Piet. 1:18–19 (lunastettu Kristuksen verellä)
Jeesuksen veri	Puhdistuminen synnistä; uusi liitto	Linkit Karitsan vereen (tyyppi), Kaikkein pyhimpään (pääsy), Synnit (anteeksi annetut)	Matteus 26:28; Efesolaiskirje 1:7 (lunastus veren kautta); Heprealaiskirje 9:14
Synnit ristillä	Ihmiskunnan synnin kantaminen; korvaaminen	Linkit käärmeeseen puisella rungolla (nostettu), ristiin (soitin), Jeesukseen (kantaja)	Jesaja 53:4–6; 2. Korinttilaisille 5:21 (teki synniksi meidän puolestamme); 1. Pietarin kirje 2:24 (kantai synnit puuhun)
Ylittää	Kuoleman ja lunastuksen väline	Yhteydet puuhun (materiaali), synnit ristillä (tarkoitus), käärme puulla (rinnakkais)	5. Moos. 21:23 (kirottu puussa); Gal. 3:13 (Kristus lunasti kirouksen); Kolossalaiskirje 2:14 (velka anteeksi annettu ristillä)
Käärme puulla (tai käärme/käärme)	Paraneminen uskon kautta; ristiinnaulitsemisen ennusmerkki	Linkit teoksiin Sins on Cross (synti "poistettu"), Dragon/Leviathan (Saatana kukistettu), Curse (syntynyt)	4. Mooseksen kirja 21:8–9; Joh. 3:14–15 (Ihmisen Poika korotetaan); Ilmestyskirja 12:9 (käärme Saatana)
Kirous	Synnin seuraukset; Kristus mursi ne	Yhteydet synteihin (syy), puhtauteen/saastaisuuteen (tila), taakkaan (synnin paino)	5. Mooseksen kirja 27–28; Gal. 3:10–13 (Kristuksesta tuli kirous)
Taakka	Synnin tai vastuun paino	Linkit teoksiin Syntit (kuorma), Ies (samanlainen, vaikkakaan ei dokumentissa), Valtakunta niille, jotka tottelevat (helpotus)	Psalmi 38:4; Matteus 11:28–30 (tulkaa lepäämään); Galatalaiskirje 6:2 (kantaa taakkoja)
Synnit	Kapina Jumalaa vastaan; anteeksi annettu uhrauksen kautta	Yhteydet epäpyhyteen (tila), pimeyteen (moraali), rakkauteen (Jumalan vastaus)	Psalmi 51:1–2; Jesaja 1:18 (vaikka helakanpunainen, tehty valkoiseksi); 1. Johanneksen kirje 1:9 (tunnusta ja anna anteeksi)

Huolenpito ja hengellinen elämä -metaforat

Nämä liittyvät elatukseen, ohjaukseen ja kasvuun.

Metafora/symboli	Edustaa	Raamatun sisällä olevia linkkejä	Raamatun viitteet
Leipä	Jumalan sana; hengellinen ravinto; Jeesuksen ruumis	Yhteydet mannaan (taivaallinen leipä), happamattomaan (puhtaus), Jeesuksen ruumiiseen/lihaan (murrettu)	5. Mooseksen kirja 8:3 (ei ainoastaan leivän kautta); Joh. 6:35 (elämän leipä); 1. Korinttilaisille 11:24 (ruumis murrettu)
Viini/Viiniköynnöksen hedelmä	Illo, siunaus vai liiton veri	Linkit juomauhuriin (kaadettu), Jeesuksen vereen (liitto), maljaan (jaettu)	Psalmi 104:15 (ilahduttaa sydäntä); Matteus 26:29 (uusi liitto); Johannes 15:1–5 (viinipuu ja oksat)

Metafora/symboli	Edustaa	Raamatun sisällä olevia linkkejä	Raamatun viitteet
Manna	Taivaallinen huolenpito; Kristus ravinnonlähteenä	Yhteydet leipään (esikuva), Jeesuksen ruumiiseen/lihaan (iankaikkinen elämä), kalliosta nousevaan veteen (täydentävä tarjonta)	2. Moos. 16:4–15; Joh. 6:48–51 (taivaasta tullut leipä); 1. Korinttilaisille 10:3–4 (hengellinen ruoka/juoma)
Happamaton	Puhtaus, ilman syntiä tai turmelusta	Yhteydet hapatettuun (synti/inflaatio), leipään (puhdas sana), puhtaaseen (tila)	2. Moos. 12:15 (pääsiäinen); 1. Korinttilaisille 5:6–8 (puhdistava vanha hapate)
Hapan	Synti, tekopyhyys tai korruptio	Yhteydet happamattomaan (kontrasti), epäpuhtaaseen (epäpuhtaaseen), synteihin (seuraus)	Matteus 16:6 (fariseusten hapatus); 1. Korinttolaiskirje 5:6 (vähä hapatus vaikuttaa kokonaisuuteen)
Vesi (kalliosta)	Hengellinen virkistys; Pyhä Henki tai Kristus	Yhteydet kallioon (lähde Kristus), Pyhään Henkeen (elävä vesi), mannaan (parillinen uhri)	2. Moos. 17:1–7; Joh. 4:14 (elävä vesi); 1. Korinttilaisille 10:4 (juotiin hengellisestä kalliosta, Kristuksesta)
Jeesuksen ruumis/liha	Elämän puolesta annettu uhri; ehtoollisen elementti	Linkit leipään (syöty), Kristuksen ruumiiseen (yhteisesti), lampaan uhrilihaan (esimerkki)	Joh. 6:51–56; 1. Korinttilaisille 10:16–17 (yksi ruumis)
Kristuksen ruumis	Kirkko yhtenäisinä uskovina	Linkit kirkkoon (seurakunta), Kristuksen vaimoon (morsian), taloon (perhe)	Roomalaisille 12:4–5; 1. Korinttilaisille 12:27; Efesolaisille 4:12

Hengellisten olentojen ja tilojen metaforat

Nämä kattavat jumalalliset, pahan ja inhimilliset olosuhteet.

Metafora/symboli	Edustaa	Raamatun sisällä olevia linkkejä	Raamatun viitteet
Pyhä Henki	Jumalan voimaannuttava läsnäolo	Yhteydet tuuleen (liike), tuleen (puhdistava), öljyyn (voitelu), kyyhkyheneen (lempeys, lisätty laajentumista varten)	Joh. 3:8 (tuuli); Apostolien teot 2:3–4 (tuli/kielet); Room. 8:26 (auttaa rukouksessa)
Vastustaja/Saatana	Jumalan vihollinen; petturi	Yhteydet lohikäärmeeseen (voima), Leviataniin (kaaos), käärmeeseen/käärmeeseen (hienovaraisuus)	Job 1:6–12; 1. Piet. 5:8 (karjuva leijona); Ilmestyskirja 12:9 (lohikäärme/käärme)
Lohikäärme	Saatana tai tuhoisa voima	Linkit Leviataniin (merihirviö), Vastustajaan/Saatanan (identiteetti), Käärmeeseen (muoto)	Jesaja 27:1; Ilmestyskirja 12:3–9; Ilmestyskirja 20:2
Leviatan	Kaaos tai paha voima; Jumalan voittama	Linkit lohikäärmeeseen (samankaltainen), käärmeeseen (kierretty)	Job 41; Psalmi 74:14; Jesaja 27:1
Pyhä	Jumalalle erotettu; puhtaus	Linkit epäpyhään (kontrasti), puhtaaseen (rituaali), kevyeen (moraalinen)	3. Moos. 19:2; 1. Piet. 1:15–16 (olkaa pyhät)
Epäpyhä	Saastutettu, erotettu Jumalasta	Yhteydet epäpuhtaaseen, pimeyteen (syntiseen), happaneeseen (turmeltuneeseen)	3. Moos. 10:10; 2. Korinttilaisille 6:17 (erossa epäpuhtaasta)

Metafora/symboli	Edustaa	Raamatun sisällä olevia linkkejä	Raamatun viitteet
Puhdas	Rituaalisesti puhdas; Jumalalle otollinen	Yhteydet sanoihin Epäpuhdas (kontrasti), Pyhä (tila), Happamaton (puhdas)	Moos. 11; Apostolien teot 10:15 (minkä Jumala puhdistaa)
Epäpuhdas	Epäpuhdas, vaatii puhdistusta	Linkit Hapanlevin (synti), Syntien (syy), Kirouksen (seuraus)	3. Moos. 11:4–8; Jesaja 6:5 (saastaiset huulet)
Valo	Jumalallinen totuus, hyvyys, Jumala itse	Linkit pimeyteen (kontrasti), taivaan herraan (taivaallinen hallinto), palavaan menoraan (symboli)	Psalmi 27:1 (Jumala on valo); Johannes 8:12 (Jeesus valona); 1. Johanneksen kirje 1:5
Pimeys	Synti, tietämättömyys, pahuus	Linkit valoon (vastustus), epäpyhään (tila), vastustajaan/saatanaan (valtakunta)	Joh. 3:19 (rakasta pimeyttä); Efesolaisille 5:8 (valkeuden lapset); 1. Joh. 1:6
Palo	Puhdistuminen, tuomio vai Pyhä Henki	Yhteydet Pyhään Henkeen (kielet), valoon (valaistuminen), tuuleen (yhdistettynä Henkeen)	2. Moos. 3:2 (palava pensas); Apostolien teot 2:3; Heprealaiskirje 12:29 (kuluttava tuli)
Tuuli	Pyhän Hengen näkymätön työ	Yhteydet Pyhään Henkeen (hengitys), tuleen (helluntai), taivaan Herraan (hallinta)	Job 38:1; Johannes 3:8; Apostolien teot 2:2
Rakkaus	Jumalan luonne; uhrautuminen	Yhteydet synteihin (rakkaus antaa anteeksi), Jeesukseen (ruumiillistuminen), Kristuksen vaimoon (suhde)	Joh. 3:16; 1. Korinttilaisille 13; 1. Joh. 4:8 (Jumala on rakkaus)

Ihmiset, paikat ja valtakunta -metaforat

Näihin liittyy rooleja, yhteisöjä ja iankaikkisia todellisuuksia.

Metafora/symboli	Edustaa	Raamatun sisällä olevia linkkejä	Raamatun viitteet
Jeesus	Keskushahmo; Jumala lihaksi tullen, pelastaja	Linkittyä lähes kaikkiin (esim. Karitsa, Leipä, Kallio, Kuningas); täyttää OT-tyypit	Jesaja 9:6; Johannes 1:1–14 (Sana tuli lihaksi); Filippiläiskirje 2:5–11
Kivi/kivi	Vakaumus, perustus; Kristus	Yhteydet Pietariin/Kefaaseen (nimi tarkoittaa kalliota), Vesi kalliosta (varanpito), Temppele (kulmakivi)	5. Mooseksen kirja 32:4; 1. Korinttilaisille 10:4 (Kristus kalliona); 1. Pietarin kirje 2:4–8 (elävä kivi)
Pietari/Kefaas	Kirkon perustus (nimi tarkoittaa "kalliota")	Linkit kallioon/kiveen (perusta), kirkkoon (jonka päälle rakennettu), sydämeen (usko)	Matteus 16:18 (tälle kalliolle); Johannes 1:42 (nimeltään Keefas); Apostolien teot 4:11 (kulmakivi)
Sydän	Sisäinen minä, tahto, kiintymykset	Linkit rukoukseen (sydäimestä), pyhään/epäpyhään (tila), rakkauteen (istuin)	5. Mooseksen kirja 6:5 (rakasta koko sydäimestäsi); Psalmi 51:10 (puhdas sydän); Roomalaiskirje 10:10 (usko sydäimestäsi)
Kirkko	Uskovien yhteisö; Kristuksen ruumis/morsian	Yhteydet Kristuksen ruumiiseen (ykseys), Kristuksen vaimoon (läheisyys), temppeleihin (asuminen)	Matteus 16:18; Apostolien teot 20:28; Efesolaiskirje 5:25–27 (Kristus rakasti seurakuntaa)

Metafora/symboli	Edustaa	Raamatun sisällä olevia linkkejä	Raamatun viitteet
Kristuksen vaimo	Kirkko liiton morsiamena	Yhteydet kirkkoon (identiteetti), rakkauteen (perusta), Kristuksen ruumiiseen (yhteyteen)	Jesaja 54:5; Efesolaisille 5:22–32; Ilmestyskirja 19:7–9 (morsian valmis)
Talo	Hengellinen perhe tai Jumalan asuinpaikka	Linkit temppeliin (suuri talo), kirkkoon (talous), valtakuntaan (perintö)	2. Samuelin kirja 7:11–13 (Daavidin huone); Efesolaiskirje 2:19 (Jumalan huonekunta); Heprealaiskirje 3:6 (Kristus talon yllä)
Ovi	Mahdollisuus, pääsy pelastukseen	Yhteydet puuhun (ristin/arkin materiaali), taivaaseen (sisäänkäynti), rukoukseen (pääsy)	Joh. 10:9 (Jeesus ovena); Ilm. 3:20 (koputtaa oveen); Kolossalaiskirje 4:3 (ovi sanomaa varten)
Puu	Uhrin tai arkin materiaali; ihmiskunta	Linkit ristiin (puinen), ovi (sisäänkäynti), käärme puulla (nostettu)	1. Moos. 6:14 (arkin puu); 5. Moos. 21:23 (ripustettu puuhun/puuhun)
Kuningas	Hallitsija; Kristus kuninkaiden kuninkaana	Yhteydet Valtakuntaan niille, jotka tottelevat (alamaiset), Taivaan Herra (taivaallinen kuningas), Valo (valta)	Psalmi 24:7–10 (Kunnian Kuningas); 1. Timoteus 6:15; Ilmestyskirja 19:16
Taivaan (tai taivaan) herra	Jumalan suvereniteetin luomakunnan suhteen	Yhteydet kuninkaaseen (hallitsija), tuuleen (hallinta), valoon (läsnäolo)	Psalmi 115:3 (Jumala taivaissa); Matteus 6:9 (Isä taivaissa); Efesolaiskirje 1:20–21 (Kristus ylitse kaiken)
Taivas	Jumalan valtakunta; iankaikkinen koti	Linkit Valtakuntaan niille, jotka tottelevat (sisäänkäynti), Rukous (osoitettu), Taivaan Herra (sijainti)	Matteus 6:9–10 (valtakunnan tulo); Johannes 14:2 (monta huonetta); Ilmestyskirja 21:1 (uusi taivas)
Valtakunta niille, jotka tottelevat	Perintö uskollisille; Jumalan hallinto	Yhteydet Kuninkaaseen (hallitsija), Taivaaseen (sijainti), Vainoon (hint)	Matteus 6:33 (etsikää valtakuntaa); Apostolien teot 14:22 (vaikeuksien kautta päästäksenne valtakuntaan); Roomalaiskirje 14:17 (vanhurskaus, rauha, ilo)
Rukous	Kommunikointi Jumalan kanssa	Linkit suitsukkeisiin (symboli), sydämeen (lähde), Pyhään Henkeen (apu)	Psalmi 141:2; Matteus 6:5–13 (Isä meidän -rukous); Roomalaiskirje 8:26 (Henki auttaa)
Vaino	Uskon puolesta kärsiminen	Linkit taakkaan (paino), valtakuntaan (polku), ristiin (esimerkki)	Matteus 5:10–12 (autuaita vainottaessa); 2. Timoteus 3:12 (kaikki ovat jumalisia); 1. Piet. 4:12–16
Sinä (mahdollisesti lukijalle/uskovalle osoitettu)	Uskoon kutsuttu yksilö; osa ruumista	Yhteydet sydämeen (henkilökohtainen), rukoukseen (toiminta), valtakuntaan (perintö)	5. Mooseksen kirja 30:19 (valitse elämä); Roomalaisille 8:28 (kutsuttu tarkoituksen mukaan); Efesolaiskirje 2:10 (luotu töitä varten)

Tämä kattaa kaikki ainutlaatuiset esineet, ja typologiset yhteydet korostavat sitä, kuinka monet Vanhan testamentin symbolit viittaavat Jeesukseen, kirkkoon tai hengellisiin totuuksiin. Lisäsyvyyttä varten lähteet, kuten Raamatun teemojen sanakirja, tai symboliluettelot tarjoavat laajempaa kontekstia.